

Ipari szövetkezetek ifjúsági parlamentje

Százhetven küldött részvételével pénteken tartották az ipari szövetkezetek ifjúsági parlamentjét. Rév Lajos, az OKISZ elnöke beszámolójában az ipari szövetkezetekben dolgozó több mint 120 ezer 30 éven aluli fiatal helyzetéről, gondjairól, szorgalmáról beszámolt. Elmondta, hogy a dolgozó fiatalok nagymértékben járultak hozzá gazdasági eredményeikhez. A 7500 szocialista brigád közül 640 ifjúsági. Egyre több 30 éven aluli választanak vezető tisztségekbe, jelenleg 17 százaléka az arány.

Annak ellenére, hogy az elmúlt öt év során sokat tettek a fiatalok munkahelyi, pihenési körülményeinek javításáért, az idő alatti több mint 18 ezer 30 éven aluli ment el más területre dolgozni. Rév Lajos legfőbb megoldásként azt ajánlotta a szövetkezeteknek, hogy a munkafeltételek további javításával vegyék elejét az elvándorlásnak.

A beszámolót követő vitában több felszólaló javasolta, hogy szélesebb körben terjesszék el az ügy-

nevezett védnökségi rendszert, mert ezzel nemcsak fontos népgazdasági feladatok teljesítését segítik, hanem ennek a fiatalok szakmai fejlődése szempontjából is nagy a jelentősége. Sokat segíthet az Alkotó ifjúsági mozgalom további bővítése is. Konkrét megbízásokkal sok ifjú dolgozót nyerhetnek meg az újtómozgalomnak. Sokan foglalkoztak a lakáshozjutás nehézségeivel is. Több küldött örömmel üdvözölte az MSZMP KB április 7-i ülésének lakáspolitikai és lakás-gazdálkodási szövegéről irányelveinek azt a részét, amely kezdeményezi, hogy a szövetkezetek is képezhessenek lakásalapokat. Ez nagyban könnyítheti az induláshoz szükséges összeg előteremtését. Többben a megnövekedett szabad idő kulturáltabb eltöltéséhez jobb feltételeket sürgették. Kommunista műszakot is felajánlottak, amelyek bevételét átadul építésre fordítanák. Aszpornálni vágyók újabb létesítményekhez ajánlották fel munkájukat. (MTI)

Megkezdődött az amatőr filmesek országos fesztiválja

A huszonkilencedik országos amatőrfilms fesztivál kezdődött pénteken Miskolcon, a diósgyőri vasas művelődési központban. Az idei seregszemlén közönség elé összesen negyvenöt munka kerül, amelyből huszonketőt az előzetesítés során csaknem kilencven filmből válogattak ki, tizenkét alkotás a tájegységi fesztiválokról került az országos döntőbe.

Az ország számos városából és településéről érkezett alkotók munkáját filmrendezőkből, írókból, operatőrökből és művészettörténészekből álló hététagú zsűri bírálja el. A győztesek a rendező szervek díjait, valamint több szervezet és intézmény által felajánlott díjakat kapják meg.

A huszonkilencedik országos amatőrfilms fesztivállal egy időben vasárnap tartják meg a diósgyőri művelődési központban a Magyar Amatőrfilm Szövetség tizenötödik közgyűlését. (MTI)

Ha a vizsga sikerül...

Felvételi előkészítő a SZOTE-n

Tanulni a tavaszi szünetben? Az órarend szerint nagyon is: délelőtt 8-tól 12-ig biológiát, belgyógyászati, ezt a szokásos teszt kiöltése követi, rövid ebédszünet után kétórás fizikafoglalkozás jön. Az újszeregi Ady-kollégiumban 150 középiskolás tanult a héten a SZOTE felvételi előkészítő táborában.

Tízéves múlttal rendelkezők a SZOTE előkészítő táborába. Szabó László negyedszemes hallgató az idei vezetője:

— Ma már könnyű dolgunk van. Elődeink négy megye 60 gimnáziumával, egészségügyi szakközépiskolájával építették ki maradandó kapcsolatát. Év közben levelezés útján foglalkozunk a harmadikosokkal, negyedikeseikkel, tesztet, kérdéseket küldünk. A harmadik év végén kéthetes nyári táborokat tervezünk, a negyedikesek pedig ilyenkor, tavasszal jönnek egy hétre. A táborokban stabil oktatógárda, jelenleg kilenc biológus, kilenc fizikus és tizenkét hallgatóból verbuválódott diáktanártanít. Év közben egy hallgatóra öt középiskolást „jut”. Férasztó? Ha a több ezer levélre gondolok, vagy az időmérés, nagy figyelmet követelő dolgozatjavító munkára, akkor igen. De ha arra, hogy annak idején én is így jutottam az egyetemre...

S melléte még sok szöveg. Egy statisztika szerint az előkészítő résztvevőinek 70-80 százaléka felvételt nyert az egyetemre. Az adat öt-hat évre visszamenőleg érvényes.

— Imponálóak a számok, de mi van mögöttük? Kik az érdekeltek?

Kovács László, a JATE oktatástechnikai központja-

nak adjunktusa, a tábor egyik tanára:

— Évekig középiskolai tanárként dolgoztam. Akkori és mostani tapasztalataim alapján merem állítani, a diákok szellemi befogadóképessége, fogékonysága, tudásvágya nem csökkent. Felkészültségük annál inkább. De ez más számlájára írható. A rossz tankönyvek, például a jelenlegi harmadik osztályos biológiai tankönyvére, vagy uram bocsá! a tanárára.

— A táborban szerethető plusz ezek szerint nemcsak mennyiségben mérendő?

Dr. Nagymajtényi László, a SZOTE Közegészségügyi Járványtani Intézetének tudományos munkatársa sok-sok tábor szervezője, résztvevője:

— Lehetne vitatkozni órákig a gimnáziumi tanterven, a követelményen. Tény, hogy csak kis mértékben szolgálja a továbbtanulást, s a tananyag színvonala, mélysége elmarad az egyetem elvárásaitól. Akad pótolnivaló bőven. Talán, ha az OPI, a tankönyvírók meghallgatnának bennünket... Terveink szerint a kiadás előtt álló új biológiai tankönyvet táborunkban kiilemezzük, szemléltető ábrákat készítenek, kérdéseket állítunk össze. Mindezeket és korrekciós javaslatokat megküldjük az illetékesek számára.

— Tiszteletre méltó erőfeszítés ez a felvételi előkészítő bizottságunk. Kérdés, mennyit bír kompenzálni a középiskolai oktatás hiányosságai.

Dr. Cserháti István professzor, a SZOTE rektorhelyettese szívügyének tekinti a táborokat. Megérkezvén rögtön bekapcsolódik beszélgetésünkbe:

— Az egyetem nem adhat lejjebb követelményszintjéből. S nincs ereje, sem módja a középiskolai oktatás valamennyi hiányosságának pótlására. Tisztán kell látnunk a felvételi előkészítő bizottság és táborainak feladatát, jöellehet, KISZ-esek tanáraink régóta többet tesznek annál. Talán az új felvételi rendszer pozitív változást hoz, de a kétszemes-háromszemes túljelentkezéssel számolnunk kell idén is, jövőre is. Egy biztos, a SZOTE előkészítő bizottsága mindenkor megadja a szükséges segítséget a diákoknak.

Néhány, a diákok közül: — Cseh Attila vagyok, a szolnoki Verseyi Ferenc gimnáziumba járok, edesanyám otthon ápolja rokent apámat. — Szabó Jánosnak hívnak. Békéscsabán, a Róza Ferenc gimnáziumban tanulok, apám kábelkészítő, anyám állattenyésztő. — Németh László, Tiszakécskéről érkezem. Apám szobafestő, anyám a helyi AFESZ-nél felvásárló. — Molnár Zoltán vagyok, a nagykovácsi Arany János gimnáziumba járok. Apám nyugdíjas, anyám tanár. — Tudják, mit kell még megtanulniuk. Érzik a hiányosságokat, de bizakodnak. Lassan két éve, hogy „hüségű esküdtek” a szegedi orvosegyetemnek. Mi jár érte? Dr. Nagymajtényi László így fogalmazott:

— Majd a szeptemberi reggeleken előadásra sietve jó ismerőseink közöttük egymást és dolgozhatnak a FEB-ben is. Egyelőre ennyi. Az igaz „szám” a betegek kezében lesz. Ha a vizsga sikerül.

Mag. E. B.

A néptánc és vidéke

Mérlegen a Szeged Táncegyüttes öt éves munkája

Elismert tény, hogy gazdagodó és fejlődő amatőrmozgalmunk két zászlóvivője az éneklári és a néptánc-kultúra. Elsősorban a két műfajban produkálnak a résztvevők profi színvonalú műsorokat, előadásokat, e két műfaj ad leginkább alkalmat a rendszeres és tudatos kollektív munkára, s mindenképp itt valószínű, hogy sok-sok nevelési feladat. Ilyen közösségformáló, hagyományörző és újjáteremtő, személyiségalkotó és nevelő kollektíva a Szeged Táncegyüttes, melynek elmúlt öt évi tevékenységét a napokban tették mérlegre nyilvános társadalmi vezetőségválasztó ülésükön, amelyet rövid műsorral is színesítettek.

1977-ben még EDOSZ Együttes néven dolgozott a szegedi csoport. Am nem véletlen, hogy a városi tanács 1980 tavaszán készített sokirányú vizsgálata a következőket is megfogalmazta: „...a költségvetési támogatások arányai az utóbbi években eltolódtak, és ez lassan megkérdőjelezi a néptánc létjogosultságát is, bár a hagyományokat kétszertelemű őrzi... Ezért a Szeged Táncegyüttes elnevezés talán pontosabban kifejezné az együttes hovatartozását és a támogatásban vegyemint változásokat.” Az újrakeresztelkedeésre 1981. januárjában került sor. Azóta a Tolbuhin sugáru székfűző falán már az új név ékeskedik.

Jelentős időszaknak tekinthetjük az együttes életében az elmúlt öt esztendő. A szegedi táncosok földről hozták a hazai néptáncmozgalom legjobb együttesei közé, megvédtek az országos minősítés arany I. fokozatát, ott vannak a legjelentősebb külföldi és hazai fesztiválokon, vendégszerető házigazdái a nemzetközi szakszervezeti néptáncfesztiváloknak, állandó résztvevői az ország legjobb amatőr néptáncgyűléseit

főlvonultató Táncantológia-sorozatnak.

Az együttes létszáma szinte folyamatosan növekszik, ma közel 350 táncos és zenész ismerkedik a legnépszerűbb folklórhagyományokkal két kezdő kisdobos csoportban, három haladó utánpótlás csoportban, egy ifjúsági és a nagy együttesben, valamint ifjúsági és felnőtt zenekarban. Évente mintegy hatvanzor lépnek föl, s közel negyvenezren látják évente műsorukat. Megjárták Algériát, az NSZK-t, a Szovjetuniót, Franciaországot, Spanyolországot, két világtáncvilágon is sikerrel szerepeltek. Itthon díjakat, kitüntetésekkel hosszú lenne felsorolni.

Gondjalk természetesen vannak. Minden erőfeszítés ellenére máig megoldatlan a zenész utánpótlás kérdése. Hiába hívtak vezetőket, tanácsadónak képzett szakembereket, a hazai zenei képzés és a népzenei iránti igény ellenfetes tendenciájú. Több olyan fiatalra lenne szükség, akik rendelkeznek ugyan zenei alapképzettséggel, de kedvet elsősorban a népi hangszerek zenéléséhez éreznek, az ősi hangszerek világát és hangzásait igyekeznek folytatni. Az együttes jelmeztára országosan is egyedülálló. Száz és ezer órában mérhető az a munka, mellyel a táncosok saját maguknak varrták, hímézték, plüssölték, rendkívül munkaigényes jelmezeiket.

Mindinkább kialakulnak azok a formák és módszerek, amelyek komplex nevelő-műhelyi formájuk a Szeged Táncegyüttest. Ez nemcsak feladatuk, de kötelességük is, hiszen sok gyereket már kisiskolás korban ide kötődik, szabad idejének jelentős részét ebben a közösségben tölti el. Az együttes vezetőinek tehát az a célja, hogy tájékozott, művelt, széles látókörű fiatalokat neveljenek, akik mindenképp a teljes ma-

gyar néprajzi kincs — tánc, hangszerek, népviseletek, színház történet stb. — öröklő, ápolói lesznek. 1979-ben alakult meg az együttes KISZ-alapszervezete, mely Rábai Miklós nevet viseli. Az uttorözsovettség támogatásával és a művészi kollektíva a legkisebbek körében is jelentős munkát végez, saját utánpótlásuk nevelése mellett rendszeresen tartanak Aprók táncházat, rendezik a megyei uttorő táncbörököt, és módszertani segítséget is nyújtanak.

A Szeged Táncegyüttes fontos bázisa a Népművelési Intézet irányítása alatt működő Dél-alföldi Néptánc Tanácsnak, melynek feladata Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye folklór csoportjainak továbbképzése, a gyűjtőmunkák megszervezése, a feldolgozott anyagok elemzése, kiadványok szerkesztése, továbbképzések szorgalmazása, lebonyolítása, valamint e terület gondjainak és eredményeinek számbavétele.

Három rövid idézet a városi tanács két éve végzett vizsgálatának megállapításából: „...hiteles néptáncanyagra építve a néptáncművészet tömegbázisa teremtdött meg városunkban... Az eredeti anyagot művészeti értékű színpadi táncprodukcióban mutatták fel, a népművészetet szerető, érto fiatalokat nevelték... Népművészetre és folklórra specializálódott művelődési házként, egyben módszertani, szakmai munkát irányító központként (filmár, szalagár, instruktori hálózat, tanácsadás, bemutatórendszer stb.) működőn az együttes.”

Legújabb sikerük az elmúlt hét végén megrendezett X. Zalai Kamaratánc Fesztiválhoz fűződik. A kétevenkénti országos fesztiválon 25 meghívott együttes között vett részt a Szeged Táncegyüttes három koreográfusával Szurd Zolt—Kari Csaba: Bihari Román Férisszólók; Apafi Béla—Nagy Albert: Ugrós verbunk és csárdás; valamint Szurd—Jarek. Négy perc című kompozícióival. A zsűri két kategóriában összesen hat együttest jutalmazott névadójával, köztük a Szeged Táncegyüttes produkcióját. Szurd Zolt, a Bihari román férisszólók hangszerelesei zenei nívójában részesült. Úgy tűnik, az újabb öt esztendő is sikeresen indul.

T. L.

Papucsok, házhoz szállítva

Megrendelésre házhoz szállítja a közkedvelt alföldi papucsokat a tatabányai General Kereskedelmi Vállalat. Az ország bármelyik részéből vesznek fel rendelést. Az igényt levelezőúton lehet eljuttatni a General központjába (Tatabánya, Posta utca

5.). a vásárló címének és a kért papucs számának megjelölésével. A vállalat postán, utánvétellel küldi el a lábbelit. Ha a papucs mérete nem felel meg, vagy bármilyen más minőségi kifogás támad, a csomagot vissza lehet küldeni Tatabányára.

„Hajtós” pedálozók

Ön kerékpárpárti?

A magamfajta, „őreg” szegediek emlékeznek még rá, hogy a Kossuth Lajos sugárút két oldalán futó vilámpálya és a járda között, a fasor árnyékában salakos kerékpárút vezetett. Amikor a mostani hatsávos útton is jócskán feltorlódo kocsisort látom, megértem, hogy a gépjárműforgalom joggal követelje ki magának a nagyobb helyet. Amikor azonban két megállónyi távolságot villamossal megtéve iskolásokra leszek figyelmes, eszembe jut: mennyivel egészségesebb lenne, ha biciklivel mennének boltba, iskolába...

A józan ész persze figyelmeztet a valós veszélyre: az autók közt cselengő kerékpárosok védelemeségére. Az egyik ismerősöm megvette ugyan a kerékpárt ötödikes fiának, de csak a kiskertükhöz közeli dűlőúton engedti cseméjétét kerekézni. Megértem: a Lenin körúton laknak. Hétfékeken az autó csomagartóájában fuvarozzák ki a kerékpárt Dorozsmára — ott aztán hajthat a fiú, veszélytelenül gyakorolhat. Mondják, akik gyakorta részt vesznek az általános iskolások kerékpáros közlekedési vetélkedőin, hogy szembetűnően ügyesebbek a szegedi járás községeiben lakó kis versenyzők. A városiak fújják a szabályokat hátulról visszafelé, de a félkézzel kormányzott bicikliről lepotyognak.

Könnyű lenne most azt aianlani minden városi szülőnek, hogy tanítsa meg a gyereket biztonságosan kerékpározni, mert az egészséges, élménytelő elfoglaltság. Tudom, hogy rögtön visszakerdeznének: de hát elengedhetem-e nyugodtan, rettegés nélkül... Tíz év alatt Szegeden megnevelgereződött a személyautók száma — a felnőtt és a közlekedési szabályokat alaposan ismerő

kerékpárosok sem szállhatnak túl magabiztosan a nyeregre.

Szegeden egyébként, ha csak a kerékpározást tiltó táblákat nézzük, a bicikliseknek nem lehet okuk panasznra: a József Attila sugárutat, a Nagykerút és a Zrínyi—Kelemen utcát kivéve másutt mindenütt szabad az útjuk. Ismétlem: ha a táblákat vesszük számításba. Am ha a rendszeresen bicikliző szegediek megkérdézzük, gondolataikat emel tetemesebbnek látjuk. Próbáljon meg valaki a Dóm tér nyári lezárása idején például a klinikától Újszegedre eljutni. Meg kell kerülnie a fél Belvárost... Vagy ott a Liget — közepes széles úttal igazán nem zavarnak a sétálók a kerékpározók! Ez egyébként a nálunk takarékosabb szemléletű, s kerékpárpártibb országokban elfogadott, szentesített megoldás: a széles járdákon záróvonal választja el a kerékpárosok és a gyalogosok feltegetületét. Igaz, ott a biciklit nem a járókelők rémisztgetésére használják!

Aprópó, rémisztgetés. A sétáló dühös, ha rácsilingel a biciklis, a kerékpáros ijedten megsejtené a kormányt, ha „útszéli” gesztusok kíséretében az út szélére szorítja je az autót, a gépjármű vezető haja is az ének áll, ha hátsó világítás nélkül haladó kerékpárost ér utol az esti szürkületben — így aztán nehezen lehet érvényt szerezni a „járművel vagy gyalog az úton társak vagyunk!” — jelmondatnak! A megoldás: a gépjárműforgalomtól elválasztani a kerékpározókat. Péntekédes, persze, de nem csupán az. Nem biztos ugyanis, hogy mindenütt, ahol kerékpárút lenne szükség, másfél méter széles, betonnal alapozott, aszfalttréteggel burkolt

utat kell építeni (ára méltó renként három-négyezer forint). Lehet, hogy olcsóbban, egyszerűbben is megvalósítható, külön útra terelhetők a biciklizők. (Ahol a gyalogosforgalom csekély, de mindkét oldalon van járda — például a Dorozsmai úton, a kempingtől kifelé — az egyik irány járdáját megkap-hatnák a kerékpárosok. A feltételes módot úgy tessék érteni: lehet, hogy nem is a távoli jövőben. Azt is hallottuk, hogy talán Tarjánban, a Budapesti körutat szegélyező zöldsávban is.)

Hol hallottuk? Egy emlékeztem, amelyet meglepő módon és az eddigi szokástól eltérően nem a közlekedés hívatásos gazdái szerveztek, hanem a Szegedi Biológiai Központ biciklizni szerető fiataljai. Segíteni szeretnének, mondták — s ötletük is volt a szándékhoz, lévén valamennyien kerékpárpártiak. Ok úgy vélik, sokkal többen bicikliznének Szegeden az autózás, buszozás, villamosozás helyett, ha több támogatást kapnának. Ha nem lenne lenézett jármű a bicikli, ha a nagy forgalmú intézmények előtt volna hová támasztani a kerékpárt, ha a gyerekeknek lenne hol kerekézniük. Ha a KRESZ rugalmasabb műszakj megoldásokra adna lehetőséget — mert azt ok is megértik, hogy a jelenlegi szabályozás megbénítja a forgalomsszervezők fantáziáját. Úgy hírlak, a kerékpározás intézményes, hivatalos pártolása nem várat már magára so-kaig — a KRESZ módosításához most gyűjtik a jogalkotók a javaslatokat. Ajánljuk szíves figyelmükbe a biológiai központ ötletgazdag pedálozót! Alighanem jó irányba „hajtanak”.

Pálly Katalin